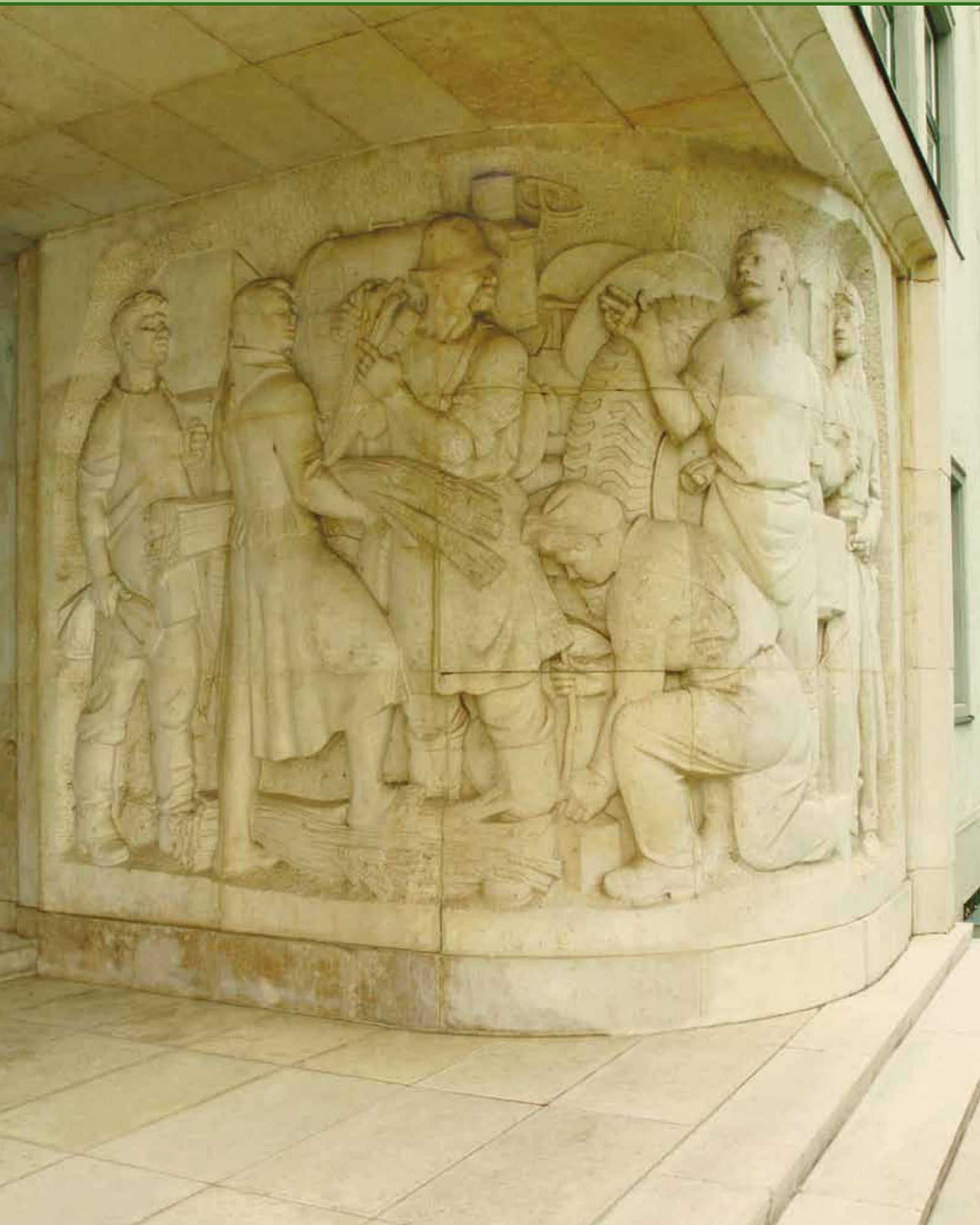

DEBRECENI EGYETEM
AGRÁR- ÉS
GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYOK
CENTRUMA

■ K Ö S Z Ö N T Ő ■ ■ ■

A Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centrumának vezetése nevében tisztelettel köszöntöm a kiadvány olvasóit. Köszönöm, hogy érdeklődik nagy múltú egyetemünk és a közel 150 éves hagyományokkal rendelkező agrár-felsőoktatás iránt.

Az integrált Debreceni Egyetem (DE) Magyarországon a legszélesebb képzési kínálatot nyújtja több mint 30 ezer hallgatója számára. Az egyetem 15 kara, mintegy 1400 oktatója, 6000 dolgozója munkálkodik azon, hogy az elitegyetemi ranghoz méltó képzést nyújtson mindazok számára, akik a Debreceni Egyetemet választják. Hazánk egyik legjelentősebb szellemi fellegváraként, a régió tudásközpontjaként arra törekszik, hogy olyan szakembereket képezzen, akik korszerű ismeretekkel felvértezve, versenyképes diplomával lépnek ki a hazai, a nemzetközi munkaerőpiacra. Intézményünk – az ország egyetemei között – egyedülállóan, szinte valamennyi tudományterületen végez kutatásokat és képez hallgatókat.

A Debreceni Egyetem kiemelkedő figyelmet fordít a tehetséges hallgatók támogatására. Az oktatói-tudományos utánpótlás tehergondozó programja (DETEP) magába foglalja a tudományos diákköri és a szakkollégiumi tevékenységet is. A legtehetségesebbek a DE 25 doktori iskolájában folytathatják tanulmányaikat. Hat tudományterületen évente átlagosan 150 fő szerez doktori (PhD) fokozatot. Intézményünk különösen fontosnak tartja nemzetközi kapcsolatainak további bővítését. Egyetemünkön mintegy 3500 külföldi hallgató tanul a világ 76 országából. A QS World University Rankings kimutatása alapján a DE évről évre eredményesebb.

Az egyetem 15 kara három nagy szervezeti egység: az Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma (AGTC), az Orvos- és Egészségtudományi Centrum (OEC), valamint a Tudományegyetemi Karok (TEK) keretében végzi tevékenységét. Az AGTC a DE

meghatározó egysége, az ország egyik legnagyobb tudományos mezőgazdasági és vidékfejlesztési központja. Az agrár-felsőoktatási intézmények rangsorában az elsők között van, nemzetközi összehasonlításban is igen eredményes.

Az AGTC-ben mind az intézmény infrastruktúrája, mind az oktatás színvonala kiváló feltételeket biztosít a hallgatók számára, hogy kiválóan képzett szakemberekké váljanak, piacképes diplomát szerezzenek. Képzési kínálatunk, szakjaink sokfélesége és a végzés utáni széleskörű elhelyezkedési lehetőségek miatt sokan választják a DE Agrár- és Gazdálkodástudományok Centrumának karait tanulmányaik folytatásához.

Intézményünket bemutató kiadványunkban átfogó képet adunk karainkon és intézeteinkben folyó oktató-kutató munkáról, képzéseinkről, a választható BA, BSc, MA és MSc szakokról, a felsőoktatási szakképzésről és a PhD képzésről. Tájékoztatást nyújtunk továbbá a centrum karain, kutatóintézeteiben végzett kutatómunkáról, a tudományos ernyőprogramokról és az európai uniós projektekről.

Prof. Dr. Nagy János
centrumelnök

A több mint 200 ezer lakosú város a Nagyalföld északkeleti részén található, az ország második legnagyobb városa. Debrecen Hajdú-Bihar megye székhelye, megyei jogú város, gyakran „a kálvinista Róma” néven vagy cívisvárosként is említik. Kelet-Magyarország szellemi, kulturális, gazdasági, idegenforgalmi és közlekedési központja, amely több mint 650 éves történelme során mindig képes volt megújulni.

A 13. században említik először írásban. 1361-ben mezővárosi, 1693-ban szabad királyi városi rangot kapott. Nevét az egész kontinensen ismerték híres vásáraitól és református iskolájáról, mely európai viszonylatban is kiemelkedőnek számított. Történelme során kétszer az Országgyűlés színhelye volt: 1848–49-ben és 1944-ben. Az évszázadok folyamán többször is tűzvész áldozata lett, a második világháborúban jelentős károkat szenvedett. Ma Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő városa.

Debrecen számtalan látnivalót kínál az idelátogatók számára. A város szimbólumának számító Nagytemplom mellett a Kossuth tér, az Aranybika szálloda, a Református Kollégium, a Déri Múzeum mind a város központjában található. A Medgyessy Ferenc Emlékmúzeum, a régi Városháza, valamint a régi Megyeháza is elérhető néhány perces sétával. A város szíve a Nagyerdő, ahol a Debreceni Egyetem impozáns épülete és campusai található. A Mediterrán Élményfürdő és a termálfürdő mellett állatkert, vidámpark várja a pihenni, kikapcsolódni vágyókat.

A dinamikus fejlődésnek köszönhetően új létesítményekkel gazdagodott a hajdúsági megyeszékhely: a 8 ezer férőhelyes multifunkcionális Főnix csarnok, számtalan hazai és nemzetközi sport- és kulturális rendezvény helyszíne; az 1150 fő befogadóképességű Kölcsey Központ, a keleti országrész legnagyobb konferenciaközpontja; de itt található a háromszintes galéria, a MODEM (Modern és Kortárs Művészeti Központ) is.

Debrecen fesztiválváros, amely a világ más földrészein élő emberek számára is rendkívül vonzó. Évente több százezen látogatnak ide a különböző fesztiválokra, a Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyre, a Jazz Napokra, a Debreceni Nyári Egyetem kurzusaira vagy a Virágkarneválra. Minden tanévben diákok ezrei, főiskolai és egyetemi hallgatók választják városunkat tanulmányaik színhelyéül. A város elérhetőségén nagyban javít a Debreceni Repülőtér egyre növekvő forgalma.

KRONOLÓGIA ■ ■ ■

- 1868** Debreczeni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet alapítása
- 1876** Debreczeni M. Kir. Gazdasági Tanintézet néven működik
- 1883** Fűvészkert utcai épület átadása
- 1901** Tanérvnyitó Pallagon
- 1906** Debreczeni M. Kir. Gazdasági Akadémiaként működik
- 1945** Magyar Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kar Debreceni Osztálya
- 1953** Debreczeni Mezőgazdasági Akadémiaként alakul újjá, a Böszörményi úton nyer elhelyezést
- 1962** Agrártudományi Főiskola létrejötte
- 1970** Debreceni Agrártudományi Egyetem (DATE) alapítása a debreceni Egyetemi Karral és a szarvasi Öntözéses és Meliorációs Főiskolai Mezőgazdaságtudományi Karral (1999-ig volt tagja az intézménynek)
- 1972** Termelésfejlesztési Intézet megalakulása (a jelenlegi Kutatási és Fejlesztési Intézet jogelődje)
Mezőtúri Mezőgazdasági Gépészeti Főiskolai Kar tagja az intézménynek (1986-ig)
- 1976** Karcagi Kutató Intézet csatlakozása
- 1986** Hódmezővásárhelyi Állattenyésztési Főiskolai Kar tagja az intézménynek (1999-ig)
- 1991** Nyíregyházi Kutató Központ csatlakozása

- 2000** Debreceni Egyetem megalakulása
Agrártudományi Centrum létrejötte (Mezőgazdaságtudományi Kar, Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Intézet, Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet, Karcagi Kutató Intézet, Nyíregyházi Kutató Központ)
Szaktanácsadási épület (Fényház) átadása
- 2002** Táj- és Vidékfejlesztési Központ épületének átadása
Agrárgazdasági és Vidékfejlesztési Kar megalakulása
- 2003** Diákhotel átadása
- 2005** Diákhotel névadó ünnepsége (Arany Sándor Diákapartman)
Felnőttképzési és Távoktatási Központ létrejötte (jogelődje a Továbbképzési és Távoktatási Intézet)
Regionális Szaktanácsadási Központ és a Területfejlesztési Regionális Egyetemi Tudásközpont megalakulása
- 2006** Műszaki Főiskolai Kar csatlakozása az Agrártudományi Centrumhoz (2009-ig volt tagja az intézménynek)
Élelmiszertudományi Oktatási Épület és az Informatikai Központ felújítása
- 2007** Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma néven működik
- 2009** Balásházy János Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola átvétele
Kutatóintézetek integrációja (KIT megalakulása)
Új szervezeti egységek: Innovációs Szervezetek, Agrárgazdasági Programigazgatóság
- 2010** Az intézmény Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma néven működik
- 2011** Interregionális Műszaki-Agrár Szaktanácsadási és Továbbképzési Központ (MAG Ház) átadása
- 2012** Klímaközpont (Vízgyógyászati és Öntözési Központ) átadása
- 2013** 145 éves a debreceni gazdasági és agrár-felsőoktatás

■ ■ ■ AGRÁR- ÉS GAZDÁLKODÁS- TUDOMÁNYOK CENTRUMA

A debreceni gazdasági és agrár-felsőoktatás közel másfél évszázados hagyományokkal rendelkezik. 1868-ban nyitotta meg kapuit jogelőd intézményünk, a debreceni Országos Felsőbb Gazdasági Tanintézet, amely később Magyar Királyi Gazdasági Akadémia néven nemzetközi hírnevet szerzett.

A felsőfokú agrárokztatás történetében jelentős mérföldkő volt 1970, amikor a korábbi hároméves akadémiai, illetve négyéves főiskolai képzésből ötéves képzést nyújtó egyetemi szintű oktatás jött létre. Megalakult a Debreceni Agrártudományi Egyetem, amely Európa-szerte elismert szakembereket adott az agráriumnak.

A múlt század végén bekövetkezett társadalmi és gazdasági változások átalakították a felsőoktatás szerkeze-

tét, képzési rendszerét. A nemzetközi versenyképesség igényével született meg az integrált Debreceni Egyetem, melynek keretén belül 2000. január 1-jén jött létre az Agrártudományi Centrum. Kari, intézeti és középiskolája szoros egységben szolgálják a többszintű oktatás (alap-, mesterképzés, PhD), a kutatás és innováció, valamint a szaktanácsadás célkitűzéseit. Az agrárium, a környezetvédelem, a természetvédelem, az agrárgazdaság

területén évente több száz, jól képzett mérnököt bocsájtunk ki, akik a munkahelyek visszajelzései szerint kiemelkedően állják meg helyüket.

A Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centrumának (AGTC) szervezeti egységei az oktatásban és a kutatásban: a Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar (MÉK), a Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar (GVK). A kutatást a Kutatóintézetek és Tangazda-

adás, továbbá a szélesebb értelemben vett gazdasági élet, így a szolgáltatások, a kereskedelem, a szakigazgatás, a pénzintézetek és a sportszervezetek számára képez innovatív szakembereket. Az itt szerzett konvertálható diplomával sokan helyezkednek el az államigazgatásban, az önkormányzatoknál.

Az AGTC karain jelenleg 14 alap-, 14 mester- és 8 felsőfokú akkreditált szakképzési szak található, ebből 2 Bsc és 6 MSc szak rendelkezik angol nyelvű szakindítási engedéllyel is. Az intézmény széleskörű vállalati kapcsolatrendszere lehetővé teszi a hallgatók magas színvonalú gyakorlati képzését. A Tormay Béla és a Kerpely Kálmán Szakkollégium kiemelt figyelmet fordít a tehetségek gondozására. A tudományos diákköri munkában is kiemelkedő eredményeket értek el a hallgatók. A centrum négy akkreditált doktori iskolájának tevékenysége továbbra is meghatározó a centrum tudományos utánpótlásában.

Intézményünk a tudomány művelése és oktatása során hasznosítja az agrár- és gazdálkodástudományok és a kapcsolódó tudományterületek terén elért eredményeket, a fenntartható gazdasági és természeti erőforrás-használat és fejlesztés alapelveit, a nemzeti és nemzetközi szellemi előrehaladást. Elkötelezett az európai

ság (KIT) három kutatóintézete szolgálja: a kötött réti talajon és kedvezőtlen körülmények között gazdálkodó Karcagi Kutatóintézet (KKI), a homoktalajon működő Nyíregyházi Kutatóközpont (NYKK) és az állattenyésztési, növénytermesztési, valamint kertészeti osztályokkal egyaránt rendelkező, jó minőségű közép-kötött vályogtalajon gazdálkodó Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet (DTTI). További egységek is működnek az oktatás és kutatás szolgálatában: a Felnőttképzési és Távoktatási Központ, a Kutatási és Fejlesztési Intézet, valamint a Területfejlesztési Regionális Egyetemi Tudásközpont. A szaktanácsadás terén az Észak-alföldi Regionális Szaktanácsadási Központ koordinálja a tevékenységet és a térség innovációját.

A Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma az agrár-felsőoktatás, kutatás és szaktanácsadás egyik központja és koordinátora. Küldetése az agrárvertikum és a hozzá kapcsolódó gazdasági és szociális ágazatok, valamint az agrár-élelmiszergazdaság, a környezet és a vidék fejlesztése. Tevékenysége szolgálja Magyarország fejlődését és nemzetközi hírnevének erősítését. Az intézmény az agrárium, az élelmiszeripar, a környezetgazdálkodás, a természetvédelem, a vadgazdálkodás, a szaktanács-

integráció értékrendje iránt és munkájával hozzájárul a fenntartható gazdaság fejlődéséhez, a környezet megismerésének, megóvásának és hatékony használatának tudományos megalapozásához.

Az intézmény az alapfeladatok magasabb színvonalú ellátása, küldetésének teljesítése érdekében széleskörű, nyitott és kölcsönös tudományos előnyökön alapuló kapcsolatrendszert tart fenn az oktatás és kutatás valamennyi területén a Debreceni Egyetem centrumaival, karaival, intézeteivel, hazai és külföldi egyetemekkel, továbbá profit és nonprofit szervezetekkel.

Az európai uniós FP7 keretprogramban öt kutatási programban vesz részt az AGTC neves európai egyetemekkel együttműködve földhasználat, növényvédelem, élelmiszer-biztonság, precíziós növénytermesztés és élőhely térképezés témában.

Az integrált kutatási ernyőprogramoknak megfelelő struktúrában folyik a Centrum K+F tevékenysége. A centrum egységei szorosan együttműködnek az öt tudományos ernyőprogram sikeres megvalósításában Kiemelt célunk az integrált kutatási tevékenység erősítése, a hazai és az európai uniós tudományos pályázatokon való további eredményes részvétel.

Az AGTC nemzetközi tudományos hírnevének köszönhetően kiterjedt kapcsolatrendszerrel rendelkezik szerte a világon. A közép-kelet-európai régió egyetemeivel már nagy múltra visszatekintő kapcsolatai vannak. Az elmúlt évtizedben ugrásszerűen megnőtt kutatási és oktatási együttműködések száma az európai intézmények mellett Brazília, Kína, Mongólia és Japán egyetemeivel is. A centrum közel 70 külföldi egyetemmel kötött bilaterális szerződést, s ezek a szerződések nagyban segítik az oktatási és kutatási programok eredményességét és az oktatói-hallgatói mobilitást.

A legjelentősebb mobilitási program a Socrates/ Erasmus és a Ceepus programok. Jelenleg 21 ország 58 intézményével van Erasmus bilaterális szerződésünk, többek között a Wageningeni Egyetemmel, a berlini Humboldt Egyetemmel, a skót Agrártudományi Egyetemmel, a Reimsi Egyetemmel, továbbá több mint 20 egyetemmel van kétoldalú együttműködési szerződésünk. Ezek közül

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

a legjelentősebbek a németországi Friedrich Schiller Egyetemmel, a Lengyel Tudományos Akadémiával, a Bécsi Műszaki Egyetemmel, a Lincoln Egyetemmel, a Genti Egyetemmel, a japán Chiba Egyetemmel, az oroszországi Volgogradi Állami Agrártudományi Egyetemmel, az egyiptomi Kafr El-Sheik Egyetemmel, valamint a kínai Bel-ső Mongóliai Egyetemmel kötött megállapodások.

A határon átnyúló, szomszédos országokkal folytatott jó kapcsolatok kiváló példája a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemmel kötött szerződés alapján 2005-ben a Mezőgazdaságtudományi Kar által indított, kihelyezett magyar nyelvű mezőgazdasági mérnöki képzés.

Nemzetközi kapcsolataink lehetővé teszik, hogy hallgatóink a tanulmányi éveik alatt külföldi oktatási intézményekben vegyenek részt részképzésen, szakmai gyakorlatokon. A holland Wageningeni Egyetemmel és a finn Jyväskyläi Egyetemmel kötött együttműködési megállapodás alapján közös diplomát adunk ki. Beindítottuk a Team Akadémia képzést, amely egy innovatív, modern tanulási lehetőség az üzleti területen tanuló, felsőoktatásban részt vevő hallgatók számára.

Nagy jelentőségű a centrum számára az Európai Bizottság által támogatott Erasmus Mundus program keretében a Wageningeni, az Aarhus, az El Purpan Egyetemekkel folytatott kettős diplomát adó „Fenntartható takarmányozás” mesterképzés.

Széles körű kapcsolatokkal rendelkezünk a kutatás terén is, tudományos eredményeink nemzetközileg elismertek. Az AGTC korábban is igen sikeresen szerepelt a nemzetközi pályázatokon (TEMPUS, Phare, EU-5, EU-6). A centrum oktatói, kutatói jelenleg öt FP 7-es uniós kutatási programban vesznek részt neves európai egyetemekkel együttműködve, egy programnak konzorciumi vezetője.

részben oktatóként. A doktori képzés rugalmasságát a különböző képzési formák (nappali, levelező, egyéni) segítik elő. A centrum négy doktori iskolája két tudományterületi tanács keretében fejti ki tevékenységét.

Az Agrártudományok Doktori Tanácsához 3 doktori iskola tartozik:

- Állattenyésztési Doktori Iskola (állattenyésztés tudományok)
- Hankóczy Jenő Doktori Iskola (növénytermesztési és kertészeti tudományok, élelmiszer tudományok)
- Kerpely Kálmán Doktori Iskola (növénytermesztési és kertészeti tudományok, regionális tudományok)

DOKTORKÉPZÉS ■ ■ ■

Magyarországon a legtöbb tudományágban a Debreceni Egyetem folytat doktori (PhD) képzést. Összesen 25 doktori iskolában az agrártudományok, a természettudományok, az orvostudományok, a társadalomtudományok és a bölcsészettudományok területén, 25 tudományágban évente átlagosan 150 fő szerez doktori fokozatot.

Jelenleg a Debreceni Egyetemen több mint 800 hallgató folytat PhD tanulmányokat, közülük mintegy 140 fő az AGTC négy doktori iskolájában. A doktori iskolák képzésének színvonalára garanciát nyújt a közel 50 tőzrstag, akiknek jelentős része professzorként és vezető oktatóként, kutatóként tevékenykedik részben témavezetőként,

A Társadalomtudományi Doktori Tanácsához tartozik:

- Ihrig Károly Doktori Iskola (szervezés- és gazdálkodástudományok)

Az AGTC doktori iskoláiban széleskörű, interdiszciplináris kutatások folynak az agrár-, az élelmiszer-, a regionális-, valamint a gazdálkodástudományok területén. A doktori iskolák meghatározó szerepet töltenek be az AGTC tudományos életében. A doktori disszertációkban született új tudományos eredmények egyre szélesebb körben hasznosulnak az innovációs folyamat eredményeként a gyakorlati élet számos területén.

A doktori iskolák bővülő kapcsolatokat ápolnak részben a hazai, részben a külföldi tudományos kutatóműhelyekkel. Az elnyert hazai, külföldi, EU-s pályázatok megvalósításában, valamint az oktatási tevékenységben is nagy számban vesznek részt a doktoranduszok.

A centrumban folyó doktori képzés eredményességét jól jelzi, hogy a PhD hallgatók közel 75%-a fejezi be tanulmányait „Summa cum laude” minősítéssel. A végzett PhD hallgatók jelentős mértékben járulnak hozzá az AGTC karainak és kutatóintézeteinek oktatói, kutatói utánpótlásához, valamint egyre jelentősebb számban helyezkednek el más hazai felsőoktatási intézményben, kutatóintézetekben, multinacionális és egyéb vállalatoknál.

GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI KAR

A Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Karon (GVK) a gazdasági élet szélesebb területén is alkalmazható ökonómiai jellegű képzés folyik, a pénzügy, számvitel, kereskedelem, marketing, turizmus, vendéglátás, gazdálkodás, vidékfejlesztés, informatika, szakigazgatás, sportszervezés, logisztika tudományterületein folyó szakemberképzéssel a jelenkor kihívásainak igyekszik megfelelni.

Képzés

A GVK oktatási palettája az agrobizniszhez tartozó szakokon túl az üzleti képzésekre is kiterjed, agrármérnököket és közgazdászokat képez. A hagyományosan oktatott gazdasági szakterületekre építi a kar üzleti képzéseit. A sporttudomány területén hirdetetett sportszervező

szak indításával a jelenkor kihívásainak igyekszik megfelelni

A kar akkreditált BSc szakjai:

- gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki
- informatikus és szakigazgatási agrármérnöki
- kereskedelem és marketing
- pénzügy és számvitel
- turizmus-vendéglátás
- sportszervező

A kar az alapszakokon túl 6 mester-szakon is várja a felsőfokú diplomával rendelkezőket:

- emberi erőforrás tanácsadó
- logisztikai menedzsment
- számvitel
- vállalkozásfejlesztés (angol nyelven is)
- gazdasági agrármérnöki
- vidékfejlesztési agrármérnöki

A felsőfokú diplomával rendelkezőknek további lehetőséget nyújt a tanulásra a kar 14 szakirányú továbbképzési szakja.

Az AGTC Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kara – együttműködve a finn JAMK Egyetemmel (Jyväskylä University of Applied Sciences) – 2010-

től bevezette a „Team Academy” képzést, mely egy innovatív, modern tanulási lehetőség az üzleti területen tanuló, felsőoktatásban részt vevő hallgatók számára. Alapelve, hogy a gyakorlaton keresztül lehet a leghatékonyabban és a legeredményesebben megszerezni az üzleti élethez kapcsolódó ismereteket.

Az oktatás újszerűsége abban rejlik, hogy a Team Akadémia hallgatói valós üzleti környezetben próbálják ki tehetségüket, fejlesztik tudásukat és tesznek szert jártasságra az üzleti életben. A hallgatók üzleti vállalkozást indítanak tanulmányaik megkezdésekor, az alapítás, fenntartás minden feladatát és terhet maguknak kell megoldaniuk. A hallgatók megtanulnak csapatban együttműködni, saját üzleti érdekeiktől indítva képezni magukat, használni az üzleti szférában használatos idegen nyelveket. A hallgatók munkáját jól felkészült egyetemi szakemberek (trénerek) irányítják.

A „Team Academy” hallgatói kettős képzésben vesznek részt. A képzés elvégzésével szakjuknak megfelelő BA, valamint MSc diploma mellett egy nemzetközileg is elismert finn üzleti (mester) „Master’s Degree

Programme in International Business Management, Master of Business Administration” diplomát is szerezhetnek. Ez a nemzetközileg is elismert üzleti képzés, valamint a megszerzett piaci ismeretek és tapasztalatok jelentősen javítják a végzett hallgatók elhelyezkedési esélyeit.

Kutatómunka

A GVK részt vesz a centrum egységes kutatási keretprogramjában. Az AGTC kutatási ernyőprogramjaihoz kapcsolódva az ötödik nagy témacsoportban (AP5), melynek címe: „Regionális innovációt támogató gazdálkodás és vidékfejlesztés”, hét projektben fogalmazta meg a kar az elvégzésre váró feladatokat:

- Az agrárgazdasághoz kapcsolódó regionális kutatások
- Alkalmazott informatikai és gazdaságelemzés-módszertani kutatások
- Az élelmiszer-ellátási lánc transzparenciája: horizontális és vertikális fázisok ökonómiai vizsgálata
- A vidékfejlesztés regionális erőforrásai és kihasználásuk
- Innovatív vezetés és szervezeti innováció
- Marketing és vállalatgazdasági kutatások az egyes agrobiznisz-termékpályák mentén
- A gazdálkodás és a vidékfejlesztés finanszírozásának pénzügyi, számviteli kérdései

A Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Karon (MÉK) folyó oktató, tudományos és fejlesztő tevékenység célja, hogy kielégítse a nemzet- és az agrárgazdaság, valamint a társadalom jelenlegi és középtávon várható igényeit. Ezek alkotó művelésével hozzájárul a nemzeti, nemzetközi eredmények és értékek gyarapításához, széles spektrumú képzésével az agrárgazdaság legmagasabb szintű irányító és szervező feladataira képez diplomásokat.

A MÉK tudományos tevékenységével hozzájárul a regionális értékek és erőforrások fenntartható hasznosításához. Aktív szakmai közéleti tevékenységével és az agrárgazdasághoz fűződő kapcsolataival vezető szerepet vállal a termelés hatékonyabbá tételében, a vállalkozások versenyképességének növelésében. Szerteágazó tevékenységével segíti a mezőgazdasági jellegű keleti országrész

■ ■ ■ MEZŐGAZDASÁG-, ÉLELMISZERTUDOMÁNYI ÉS KÖRNYEZET- GAZDÁLKODÁSI KAR

humán erőforrásának és tárgyasult feltételeinek fejlesztését, felhalmozott ismereteit nemzetközi szinten is hasznosítja.

Képzés

A kar a BSc, MSc, PhD szinteken képez szakembereket az agrártudomány számos területére: a klasszikus agrártudományok (állattenyésztés, növénytermesztés, kertészet), a környezetgazdálkodás, az élelmiszer-feldolgozás, a kertészet, a vadgazdálkodás, a természetvédelem és a növényvédelem szerepel a sokszínű képzési palettán.

A karon kialakított képzési struktúra első lépcsőfokát a 4 féléves **felsőoktatási szakképzési programok** jelentik: az állattenyésztő mérnök (szakirányok: baromfitenyésztő, halászati, ménesgazda, sertésenyésztő), a környezetgazdálkodási (szakirányok: hulladékgazdálkodási, környezetgazdálkodási), mezőgazdasági mérnök, valamint a növénytermesztő mérnök.

Akkreditált BSc alapszakok:

- állattenyésztő mérnöki
- élelmiszermérnöki
- kertészmérnöki
- környezetgazdálkodási agrármérnöki
- mezőgazdasági mérnöki
- növénytermesztő mérnöki
- természetvédelmi mérnöki
- vadgazda mérnöki

A nemzetközi oktatási piacon történő megjelenés érdekében jelenlegi angol nyelvű alapszakjaink: az élelmiszermérnöki és a környezetgazdálkodási agrármérnöki BSc szak.

Az akkreditált MSc mesterszakok a társadalmi és gazdasági élet elvárásainak figyelembevételével az agrártudomány egy-egy szűkebb területén speciális ismeretek elsajátítását biztosítják:

- agrármérnöki
- állattenyésztő mérnöki
- élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnöki
- kertészmérnöki
- környezetgazdálkodási agrármérnöki
- növénytermesztő mérnöki
- növényorvosi
- természetvédelmi mérnök

A mesterszakok közül angol nyelven is folytathatják tanulmányaikat a hallgatók az agrármérnöki, az állattenyésztő mérnöki, az élelmiszerbiztonsági és -minőségi mérnöki, valamint a környezetgazdálkodási agrármérnöki és a növényorvosi szakokon.

Kutatómunka

A kar kutatási stratégiája szorosan kapcsolódik az oktatás és a szaknácásadás stratégiai területeihez. A klasszikus mezőgazdasági szakterületeken kiemelt fontosságúak a hagyományos növénytermesztési és kertészeti kutatásokban a tájökölógiai feltételeknek megfelelő szántóföldi növény-, gyümölcs- és zöldségfajok és fajták, hibridek komplex vizsgálata. Az állattenyésztés és a hozzá kapcsolódó tudományterületek terén a hagyományos kutatások (sertés, baromfi, szarvasmarha, juh, hal, stb.) témakörei mellett az új interdiszciplináris területek (biotechnológia, ökológiai állattartás, precíziós takarmányozás) kapnak egyre nagyobb figyelmet. Minden kutatási területen az éghajlatváltozás, a környezeti, biológiai, technológiai és gazdasági fenntarthatóság elveinek érvényesítése alapvető cél.

A kiemelt témák közé tartozik az agrárkutatások környezetvédelmi összefüggéseinek, a termékminőségre ható tényezők és paraméterek, a mezőgazdasági alap- és kiegészítő tevékenységek ökonómiai vizsgálata. A vidékfejlesztési programokba történő teljes körű bekapcsolódásával a kar szerepet vállal a regionális fejlesztések tudományos megalapozásában. Szintén fontos terület a mezőgazdasági termékek, élelmiszerek minőségével, az egészséges táplálkozás tudományos megalapozásával, továbbá a minőségellenőrzéssel kapcsolatos kutatások.

A többi hazai felsőoktatási intézménnyel szemben előny, hogy Debrecenben egyedülálló oktatási és kutatási infrastruktúra jött létre, mely lefedi a természet- és társadalomtudományok egész területét.

A Kar oktatói, kutatói az AGTC kutatási ernyőprogramjaihoz kapcsolódva négy témacsoportban tevékenykednek.

Klímváltozás és az erre adandó válaszok

- A klímaváltozás okai, várható tendenciái és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
- Növénytermesztés alapjai és interaktív technológiafejlesztése eltérő agroökológiai rendszerekben
- Az éghajlat és az időjárás változásához való alkalmazkodás a kertészeti termelésben
- Bioenergetikai kutatások, fejlesztések és alkalmazások
- Biológiai alapok megőrzése és fejlesztése hagyományos és biotechnológiai módszerekkel
- Biológiai és műszaki kölcsönhatások vizsgálatára alapozott termékek, technológiák és szolgáltatások fejlesztése
- Környezetbarát növényvédelem a fenntartható növénytermesztési technológiákban
- A dísznövénytermesztés és a zöldfelület-gazdálkodás technológiai alapjainak fejlesztése

Egészséges táplálkozás

- Minőségi és funkcionális növényi termékek és élelmiszerek előállítását szolgáló kutatások

- Élelmiszeripari termékek analitikai és mikrobiológiai módszereinek fejlesztése
- Az élelmiszerbiztonsági kockázatot csökkentő feldolgozás-technológiák fejlesztése

Fenntartható agrárkörnyezet

- A talajminőség védelme
- Vízyűjtő alapú integrált vízkészlet gazdálkodás
- Agrár ökoszisztémák funkcióinak komplex gyakorlati védelme
- Anyag- és energiatakarékos környezettechnológia
- Fenntartható biodiverzitás- és élőhely-védelem

Állattenyésztés, állattartás, állatjólét

- Minőségi és funkcionális állati termékek és élelmiszerek előállítását szolgáló kutatások (nutrigenomika, molekuláris genetika)
- A minőségi állattenyésztés hatékonyságát szolgáló genetikai, takarmányozási és tartástechnológiai kutatások
- Állati eredetű egészséges élelmiszer kutatások, genetikai paraméterekre alapozott táplálóanyag ellátás alapján
- A piaci igényeknek és az éghajlatnak megfelelő juhok tenyésztése és nemesítése

KUTATÁSOK AZ AGRÁR- ÉS GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYOK CENTRUMÁBAN ■ ■ ■

EURÓPAI UNIÓS TAGORSZÁGOKKAL KÖZÖS KUTATÁSOK AZ FP7-ES PROGRA- MOKBAN

A DE AGTC öt nyertes európai uniós kutatási pályázatban vesz részt az FP7-es keretprogramban földhasználat, növényvédelem, élelmiszer-biztonság, precíziós növénytermesztés és élőhely térképezéstémában, neves európai egyetemekkel együttműködve. Egy programban a centrum az európai konzorciumvezető, a megvalósításban a Lengyel Tudományos Akadémia és a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja vesz részt partnereként.

Precíziós növénytermesztés, földhasználat elemzés

Konzorciumvezető: Debreceni Egyetem AGTC (Magyarország)

Projektfelelős: Prof. Dr. Nagy János

EU-s partnerek: Genti Egyetem (Belgium), Tübingeni Egyetem (Németország), Friedrich-Schiller Egyetem, Jéna (Németország), Lengyel Tudományos Akadémia (Lengyelország), Bécsi Műszaki Egyetem (Ausztria), Lincoln Egyetem (Egyesült Királyság), Magyar Tudományos Akadémia, Regionális Kutatások Központja (Magyarország)

„A projekt hosszú távú célja a talajtani, földhasználati, klimatikus viszonyok feltérképezése, valamint integrált térinformatikai monitoring rendszerbe szervezése. Ezek alapján meghatározható az egyes területek adott ökológiai feltételeihez igazodó, táj-specifikus földhasználati struktúrája és vetésszerkezete. A kutatói munka eredményeképpen a szántóföldi gazdálkodásban olyan agrár-környezetgazdálkodási terv készítésére nyílik lehetőség, amely magában foglalja a térség adottságain alapuló és a tájgazdálkodás lehetőségeit figyelembe vevő környezetkímélő tápanyag-gazdálkodás, növényvédelem, talajművelés, vetésszerkezet és a tájba illő fajtahasználat tervének kialakítását. Egyik legfontosabb feladatunk a termelőkre, gazdálkodókra alapozott geo-információs tanácsadó rendszer létrehozása, ami környezetbarát és hatékony agronómiai beavatkozásokat támogat.”

Egészséges élelmiszerek és fizikai aktivitás a modern életvitelért

Konzorciumvezető: Wirtschaftsfoerderung Region Stuttgart GmbH (Németország)

Projektfelelős: Dr. Bács Zoltán

EU-s partnerek: Universiteit Gent (Belgium), Association Agropolis (Franciaország), Liverpool John Moores University (Egyesült Királyság), Stichting Katholieke Universiteit (Hollandia), Innova (Magyarország), Debreceni Egyetem AGTC (Magyarország), Innovatív Élelmiszeripari Klaszter Kft. (Magyarország)

„Olyan kutatási programot dolgozunk ki, amelynek célja a sport és az étkezés összekapcsolása, ezen keresztül pedig annak kutatása, hogy hogyan lehet megelőzni a népbetegségek (szív- és érrendszeri, valamint daganatos betegségek) terjedését Európában. Tudományos kutatások sora támasztja alá, hogy az egészségtelen táplálkozás és a mozgás hiánya számos betegséget okozhat. Olyan élelmiszereket fejlesztünk, amelyek fogyasztása igazoltan hozzájárul egészségünk megőrzéséhez és a jó közérzethez.”

Új integrált növényvédelmi rendszer kidolgozása Európában

Konzorciumvezető: Institut National de la Recherche Agronomique (Franciaország)

Projektfelelős: Prof. Dr. Holb Imre

EU-s partnerek: Wageningen Universiteit (Hollandia), University of Sheffield (Egyesült Királyság), Rothamsted Research Limited (Egyesült Királyság), Aarhus Universitet (Dánia), INRA Transfert S.A (Franciaország), BLGG Agroxpertus B.V. (Hollandia), Bayer Cropscience AG (Németország), Debreceni Egyetem AGTC (Magyarország)

„Olyan új környezetkímélő növényvédelmi rendszer bevezetését tervezzük, amely biológiai alapkutatási, valamint az innovatív környezetbarát növényvédelmet együttesen alkalmazza. Ennek eredményeként új biológiai, biotechnológiai, molekuláris biológiai és nanotechnológiai rendszerek beillesztésére is sor kerül, amellyel a vegyszerhasználat csökkentését is el tudjuk érni. Ez a rendszer újszerű megvilágításban foglalja magában a környezetvédelmi és humánegészségügyi kapcsolódási pontokat, valamint a társadalmi és gazdasági vonatkozásokat is.”

Az élelmiszer szektor kis- és középvállalkozások innovativitásának javítása

Konzorciumvezető: Ghent University (Belgium)

Projektfelelős: Dr. Felföldi János

EU-s partnerek: Teagasc-Ashtown Food Research Centre (Írország), Food Valley (Hollandia), Skåne Food Innovation Network (Svédország), Institute for Food Studies & Agro Industrial Development (Dánia), Bologna University (Olaszország), LaSalle Beauvais Polytechnic Institute (Franciaország), Bonn University (Németország), Debreceni Egyetem AGTC (Magyarország)

„A projekt célja, hogy feltárja az élelmiszer-szektorban működő KKV-k innovativitását befolyásoló hálózati viselkedést, ezen keresztül a teljesítményüket befolyásoló tényezőket. Mindezek alapján a hálózati teljesítmény és a KKV értékeléséhez felhasználható metódust fejlesszen ki. A projekt keretei között holland, dán, svéd és ír kutatóintézetekkel, valamint olasz, belga és német egyetemekkel együtt közös adatbázist hozunk létre, továbbá aktívan együttműködünk a különböző fejlesztési feladatokban.”

Légi felvételek távérzékelési adataival támogatott élőhely terepi monitoring

Konzorciumvezető: Technische Universität Freiberg (Németország)

Projektfelelős: Prof. Dr. Tamás János

EU-s partnerek: ATMOTERM S.A. (Lengyelország), YGGDRASIL Dr. Rahner (Németország), YGGDRASIL Diemer (Németország), Technische Universität Wien (Ausztria), RIEGL Research Forschungsgesellschaft mbH. (Ausztria), Debreceni Egyetem AGTC (Magyarország)

„A projekt egyik célja az ipari és egyetemi intézmények szakértőinek szakmai cserekapcsolata. A projektben a hiperspektrális légi anyagvizsgálati technológiának a szakmai vezetője az AGTC Víz- és Környezetgazdálkodási Intézet, a lézeres légi felmérést a Bécsi Műegyetem Fotogrammetriai Intézete végzi, míg az ökológiai földi térinformatikai térképezést a Freibergi Műszaki Egyetem szakértői fejlesztik. A munkában részt vesz a RIEGL cég, mint a világ egyik legjelentősebb LIDAR technológiai műszergyártó és fejlesztő cége és 2 ökotérképezési német vállalkozás is. Jelenleg a már felmért Sopron – Tisza tó – Hortobágy-Nagyerdő – Uckermark (Németország) mintaterületek értékelése és módszertani fejlesztések folynak. A projekt zárásaként a konzorcium az EU NATURA 2000-es területeinek új távérzékelési állapotértékelésére dolgoz ki műszaki-ökológiai megoldást.”

ÖT TUDOMÁNYOS ERNYŐPROGRAM A DE AGTC-BEN

Az integrált kutatási tevékenység és az egységes kutatási potenciál érdekében 2010-ben valósult meg a centrum tudományos ernyőprogramjainak indítása. A kutatási szerkezet harmonizációja során a Kutató Intézetek és Tangazdaság (KIT) egységeiben végzett K+F tevékenység is szervesen integrálódott az AGTC kutatási struktúrájába. A centrum karai és kutatóintézetei szorosan együttműködnek az európai uniós kutatásokkal is szinkronban lévő öt tudományos ernyőprogram sikeres megvalósításában versenyképességünk növelése, a szellemi erő és a kutatási lehetőségek jobb kihasználása érdekében.

A tudományos kutatási ernyőprogramok szorosan illeszkednek a centrum K+F+I stratégiájához. A kutatások legfontosabb területei többek között a biológiai alapok kutatása, fejlesztése, a klímaváltozásokkal, a biomassza-

használással, a zöld iparágakkal, a vízgazdálkodással, a környezetgazdálkodással, az élelmiszer- és táplálkozástudománnyal összefüggő K+F+I feladatok.

A magas színvonalú, interdiszciplináris kutatások felölelik az alap-, alkalmazott kutatásokat és fejlesztéseket. Elért kutatási eredményeink az oktatásban, az innovációban és a szaktanácsadás területén hasznosulnak. A kutatási eredmények hasznosítása gazdasági értelemben is fontos feladat. Ennek feltétele, hogy az eredmények értékesíthető „termék” formájában jelenjenek meg. A kutatások és fejlesztések vállalati együttműködések keretében a gyakorlati hasznosíthatóságot szolgálják.

Az eredményességet elsősorban szabadalmak, know-how-k, hatékony technológiák, államilag elismert növény és állatfajok nemesítése fémjelzik.

KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS AZ ERRE ADANDÓ VÁLASZOK

Vezető: Prof. Dr. Nagy János

Projekt: A klímaváltozás okai, várható tendenciái és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás

Projektfelelős: Prof. Dr. Nagy János

Projekt: Növénytermesztés alapjai és interaktív technológiafejlesztése eltérő agroökológiai rendszerekben

Projektfelelős: Prof. Dr. Pepó Péter

Projekt: A klímaváltozás hatásainak feltárása és mérséklése a gyümölcs és zöldségtermesztésben

Projektfelelős: Prof. Dr. Holb Imre

Projekt: Bioenergetikai kutatások, fejlesztések és alkalmazások

Projektfelelős: Dr. Rátonyi Tamás

Projekt (Nyíregyháza): Biológiai alapok megőrzése és fejlesztése hagyományos és biotechnológiai módszerekkel

Projektfelelős: Dr. Dobránszki Judit

Projekt (Karcag): Biológiai alapok megőrzése és fejlesztése hagyományos és biotechnológiai módszerekkel

Projektfelelős: Puskás Árpád

Projekt: Biológiai és műszaki kölcsönhatások vizsgálatára alapozott termékek, technológiák és szolgáltatások fejlesztése

Projektfelelős: Prof. Dr. Sinóros-Szabó Botond

Projekt: Kultúrnövények környezetbarát védelmének lehetőségei a fenntartható gazdálkodásban

Projektfelelős: Dr. Kövics György

Projekt: A dísznövénytermesztés és a zöldfelület-gazdálkodás technológiai alapjainak fejlesztése

Projektfelelős: Prof. Dr. Fári Miklós

Talajbiológiai kutatások

Projektfelelős: Dr. Makádi Marianna

FENNTARTHATÓ AGRÁRKÖRNYEZET

Vezető: Prof. Dr. Tamás János

Projekt: Újszerű talajhasznosítási rendszerek kidolgozása, fejlesztése a Nagykunságban

Projektfelelős: Dr. Zsembeli József

Projekt: Vízyűjtő alapú integrált vízkészlet gazdálkodás

Projektfelelős: Prof. Dr. Tamás János

Projekt: Anyag- és energiatakarékos környezettechnológia

Projektfelelős: Dr. Juhász Csaba

Projekt: Fenntartható biodiverzitás- és élőhely-védelem

Projektfelelős: Dr. Juhász Lajos

EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS

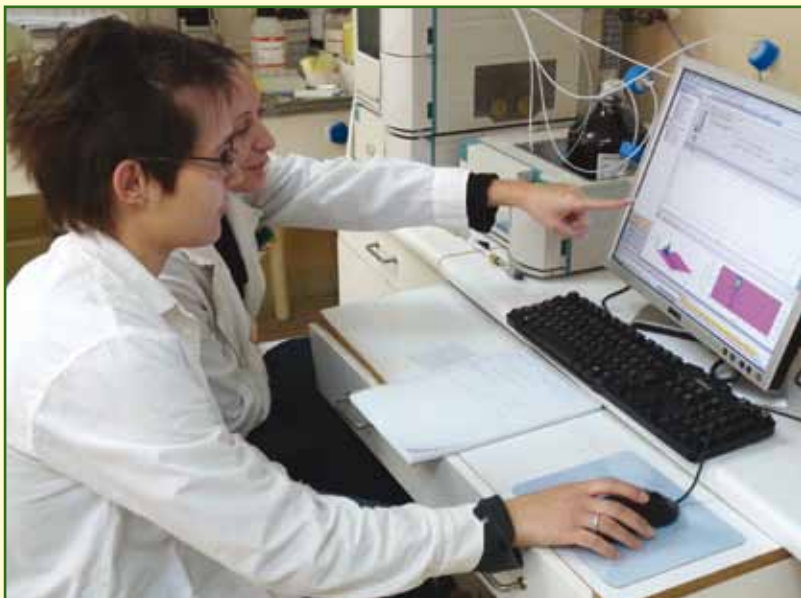
Vezető: Prof. Dr. Kovács Béla

Projekt: Minőségi és funkcionális növényi termékek és élelmiszerek előállítását szolgáló kutatások
Élelmiszeripari termékek analitikai és mikrobiológiai módszereinek fejlesztése

Projektfelelős: Prof. Dr. Kovács Béla

Projekt: Az élelmiszerbiztonsági kockázatot csökkentő feldolgozás technológiák fejlesztése

Projektfelelős: Dr. Sipos Péter

**ÁLLATTENYÉSZTÉS,
ÁLLATTARTÁS, ÁLLATJÓLÉT**
Vezető: **Prof. Dr. Jávor András**

Projekt (Debrecen): Minőségi és funkcionális állati termékek és élelmiszerek előállítását szolgáló kutatások (nutrigenomika, molekuláris genetika)

Projektfelelős: *Prof. Dr. Jávor András*

Projekt (Karcag): Minőségi és funkcionális állati termékek és élelmiszerek előállítását szolgáló kutatások (nutrigenomika, molekuláris genetika)

Projektfelelős: *Dr. Csízi István*

Projekt: A minőségi állattenyésztés hatékonyságát szolgáló genetikai, takarmányozási és tartástechnológiai kutatások

Projektfelelős: *Prof. Dr. Komlósi István*

Projekt: Állati eredetű egészséges élelmiszer kutatások, genetikai paraméterekre alapozott táplálóanyag ellátás alapján

Projektfelelős: *Prof. Dr. Babinszky László*

Projekt: A piaci igényeknek és az éghajlatnak megfelelő juhok tenyésztése és nemesítése

Projektfelelős: *Prof. Dr. Kovács András*

REGIONÁLIS INNOVÁCIÓT TÁMOGATÓ GAZDÁLKODÁS ÉS VIDÉKFEJLESZTÉS

Vezető: **Prof. Dr. Nábrádi András**

Projekt: Az agrárgazdasághoz kapcsolódó regionális kutatások

Projektfelelős: *Prof. Dr. Baranyi Béla*

Projekt: Alkalmazott informatikai és gazdaságelemzés-módszertani kutatások

Projektfelelős: *Prof. Dr. Herdon Miklós*

Projekt: Az élelmiszer-ellátási lánc transzparenciája: horizontális és vertikális fázisok ökonómiai vizsgálata

Projektfelelős: *Prof. Dr. Popp József*

Projekt: A vidékfejlesztés regionális erőforrásai és kihasználásuk

Projektfelelős: *Prof. Dr. Nagy Géza*

Projekt: Innovatív vezetés és szervezeti innováció

Projektfelelős: *Prof. Dr. Berde Csaba*

Projekt: Marketing, vállalatgazdasági és agrobiznisz ágazati- és termékpálya kutatások

Projektfelelős: *Prof. Dr. Nábrádi András*

Projekt: A gazdálkodás és a vidékfejlesztés finanszírozásának pénzügyi, számviteli kérdései

Projektfelelős: *Dr. Bács Zoltán*

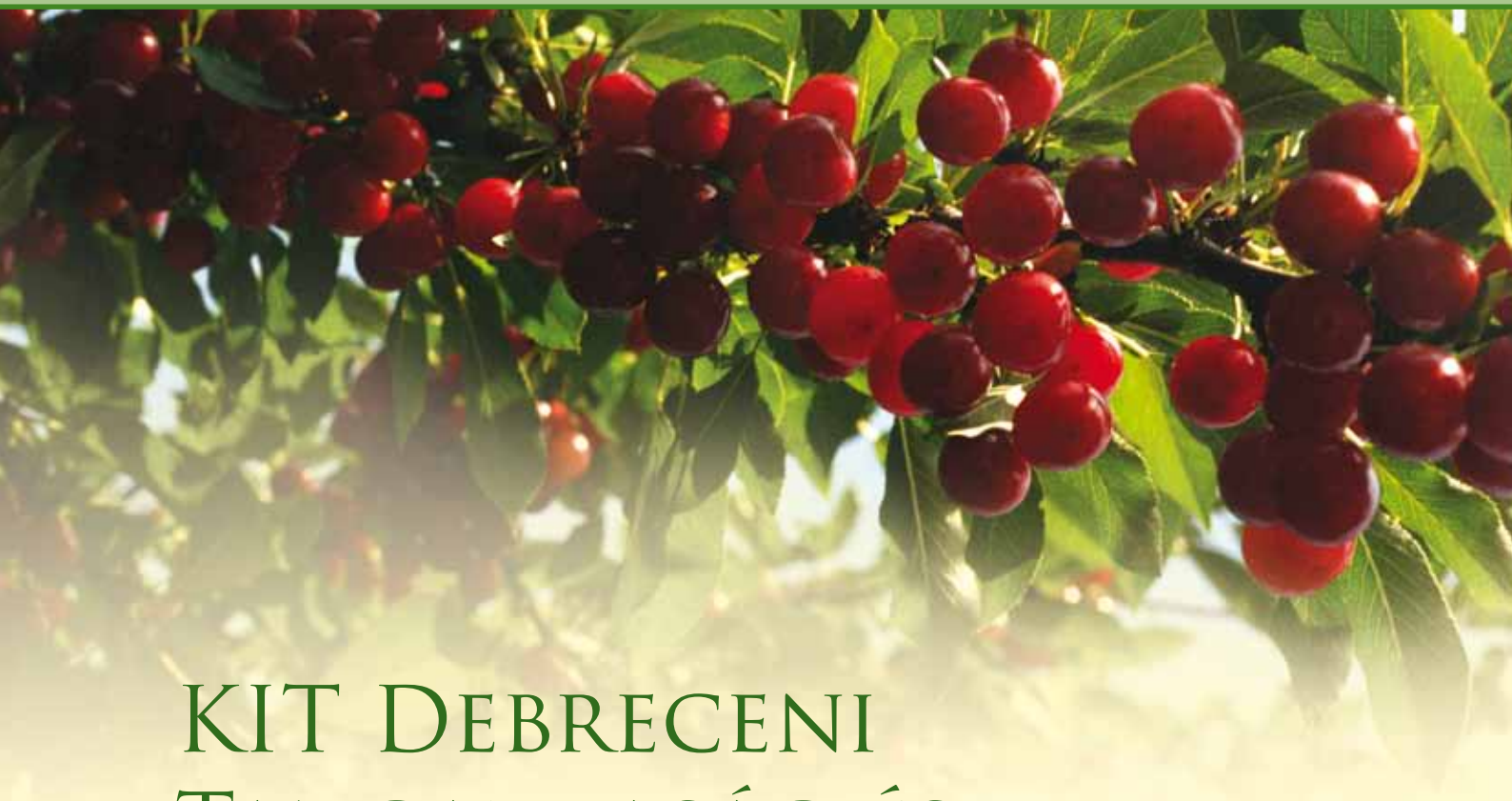
Az AGTC ernyőprogramjaiban megfogalmazott projektek a mezőgazdasági kutatások fő áramlataival szinkronban vannak. Az EU K+F stratégiájának megfelelően a versenyképesség növelését a vidékfejlesztési stratégia innovációs törekvései szolgálják.

A K+F ernyőprogram segíti az Európai Unió Göteborgi Csúcsán elfogadott Fenntartható Fejlődési Stratégiájának megvalósítását, a természeti források védelmét, a termőföld állapotának megóvását és javítását. A regionális gazdálkodást és vidékfejlesztést támogató innováció segítséget ad a mezőgazdasági, valamint a szélesebb körűen

értelmezett vidéki térségek társadalmi-gazdasági kapcsolatainak erősítéséhez.

A centrum környezetvédelemhez és a termőföld-használathoz kapcsolódó kutatásai jól egészítik ki a fenntarthatóság társadalmi és gazdasági kérdéseivel foglalkozó Lisszaboni Stratégiát. Az ésszerű földhasználaton keresztül hozzájárulnak a biodiverzitás megőrzéséhez, a természetes vizek védelméhez és a klímaváltozás megakadályozására vonatkozó nemzetközi környezetvédelmi stratégiák és szabályozások érvényesítéséhez.

KIT DEBRECENI TANGAZDASÁG ÉS TÁJKUTATÓ INTÉZET ■ ■ ■

A Debreceni Tangazdaság és Tájkutató Intézet (DTTI) egyaránt szolgál kutatási terepként, biztosítja a gyakorlati oktatás bázisát, valamint piaci bevételei a finanszírozást segítik. Alapvetően három, a mezőgazdaságot meghatározó szakterületen végez széleskörű tevékenységet a látóképi növénytermesztési, a kismacsi állattenyésztési és a pallagi kertészeti telepeken. A telepek közvetlen szakmai irányítását az illetékes tanszékek végzik, de rajtuk kívül hat tanszék kutatási háttérét is adják.

Fontos célkitűzés, hogy a hallgatók egyetemi szintű gyakorlati képzést kapjanak. Az intézet szakmai alapokat biztosít a TDK dolgozatok, diplomadolgozatok készítéséhez, valamint szakmai háttérrel nyújt évente 10-15 PhD dolgozathoz is.

Látóképi Kísérleti Telep

Debrecentől 15 km távolságra, a 33. sz. főútvonal mentén helyezkedik el. Területe 191 ha jó minőségű szántó, amelyből 146 ha öntözhető a korszerű Lineár berende-

zéssel. A kísérleti tér 45 ha. 80 ha-on a talaj- és környezetkímélő biotechnológiát alkalmazzák. A telep erő- és munkagép ellátottsága jó, rendelkezik a kutatáshoz szükséges speciális eszközökkel.

Főbb kutatási területek:

- A minőségi búzatermesztést elősegítő tájspecifikus termesztéstechnológia főbb elemeinek (trágyázás, vetésváltás stb.) fejlesztése
- Eltérő intenzitású crop modellek vizsgálata őszi búzánál
- Polifaktoriális szántóföldi növénytermesztési tartamkísérletek
- Környezetkímélő, kémiai anyag- és energiatakarékos új termesztési eljárások fejlesztése
- Biológiai alapok hasznosítását segítő komplex termesztéstechnológiák továbbfejlesztése
- Kukorica hibridek termőképességének és tőszám-sűrítettségének tesztelése

- Fajtaspecifikus kukoricatermesztési technológiák fejlesztése

Állattenyésztési Telep

A 35-ös főút mentén, a kismacsi határrészen található. A vegyes hasznosítású állattartó telepen három állatfaj egyes fajtáinak génmegőrzését végzik.

Az őshonos magyar tyúk fehér, sárga, fogolyszínű és kendermagos, az erdélyi kopasznyakú fehér, fekete és kendermagos színváltozatát, a parlagi pulyka bronz és réz színváltozatát, valamint a szintén őshonos csókai cigája juhot tartják fenn.

A Jedlik Ányos pályázat segítségével teljesedett ki a vedlőgyapjas juhokkal folytatott kísérlet, melynek eredményeként a fekete és fehér dopper juhok állományát szaporították fel.

Pallagi Kertészeti Kísérleti Telep és Tanüzem

A 70 hektáros kísérleti telep ökológiai viszonyai és talajtípusa jól reprezentálják a Dél-Nyírségre jellemző sajátosságokat. Az elmúlt években mintegy 6 ha gyümölcsültetvényt létesítettek. A fajták száma meghaladja a 250-et, a telep fajtagyűjteményi és génbanki feladatokat lát el. A pomológiai bemutatókert jól reprezentálja a térségünkben őshonos, vadon termő gyümölcsfajok változatosságát és genetikai értékeit. A telep lehetőséget nyújt a hallgatók számára a technológiai fázisok, illetve beavatkozások gyakorlati megismerésére, végrehajtására.

Főbb kutatási területek:

- Alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, csemegeszőlő intenzitás növelésének vizsgálatai
- Környezetkímélő gyümölcsstermesztési technológiák kidolgozása, fejlesztése
- Dísznövénykutatás, canna dísznövény nemesítése

mesztéstechnológiájának kidolgozása, az alföldi gyep-területek hasznosítása és a gazdaságos juhtartás technológiájának továbbfejlesztése. Nagy hagyományokkal rendelkezik az intézet a szikes, illetve savanyú talajok kémiai és fizikai meliorációjának, illetve vízháztartás-szabályozásának tudományos megalapozása terén. K+F profilját olyan vidékfejlesztési tárgyú programokkal bővítette, amelyek lehetőséget adnak az intézet új kutatási eredményeinek szélesebb körű gyakorlati bevezetésére, ezen eredményekre épülő térségfejlesztési tervek kidolgozására, illetve megvalósítására.

Az intézet eddigi működéséhez olyan kutatási eredmények kötődnek, amelyek a tudományos ismeretanyag bővítésén túl gyakorlati vonatkozásban is figyelemre méltóak.

A K+F témák jól reprezentálják a kutatóintézet tevékenységét:

- A talaj periodikus mélyművelése
- A talajt kémelő és ráfordítás-csökkentő talajművelési rendszerek
- A savanyú és szikes talajok kémiai és mechanikai javításának módjai
- A juh legelőn történő tartásának komplex üzemi módszere és olcsó berendezései
- Az Alföld szélsőséges ökológiai adottságaihoz alkalmazkodó növényfajták, hibridek előállítás
- A hígtrágyák, szennyvizek környezetkímélő, talajon keresztüli hasznosításának rendszere

KIT KARCAGI KUTATÓ INTÉZET

A kutatóintézet alaptevékenysége a mezőgazdasági kutatásra, fejlesztésre, oktatásra, illetve szaktanácsadásra terjed ki. Elhelyezkedéséből adódóan fő feladata a Közép-Tisza-vidék kedvezőtlen ökológiai adottságai között folytatott mezőgazdasági kutatás. Kutatási tevékenysége magába foglalja a kedvezőtlen fizikai és kémiai tulajdonságú, kötött talajok talajjavítási, művelési és tápanyag-gazdálkodási rendszerének kidolgozását.

Fontos feladata a térség ökológiai adottságaihoz leginkább alkalmazkodó növényfajták nemesítése, azok ter-

- A melioráció hatékonyságát érvényre juttató és fenntartó talajhasználati módszerek kidolgozása
- Kedvezőtlen fizikai és kémiai tulajdonságú, valamint meliorált talajok tápanyag-gazdálkodási rendszerének továbbfejlesztése
- Több komponensű komplex talajjavító anyagok üzemi alkalmazás-technológiájának kidolgozása
- Az alkalmazott talajművelés főbb jellemzőinek, a gépi munka ráfordításának, költségeinek és egyes munkaszervezési kérdéseinek feltárása, elemzése

Az intézet több mint 1000 ha-os területe reprezentálja az Alföld talajadottságait. Ez az adottság a meglévő teleprendszerrel együtt jó lehetőséget biztosít a hallgatók gyakorlati oktatására, mintagazdaságok, bemutató terek, szaktanácsadási bázisok kialakítására. A kutatóintézet jelentős innovációs szerepet tölt be a régió mezőgazdaságának fejlesztésében, az oktatásban és a vidékfejlesztésben.

A jövő legfontosabb feladatai: a szárazgazdálkodás, a fenntartható mezőgazdasági fejlesztés tudományos megalapozása a nagyobb gyakoriságú aszály körülményei között, valamint a tájfejlesztés igényeinek fokozottabb figyelembevétele. Működését továbbra is a költségvetési támogatásra, a pályázatokkal elnyert forrásokra és a különböző tevékenységekből származó saját bevételre alapozza. Az intézet mindent megtesz kutatói állományának fejlesztése, erősítése érdekében.

Kutató, fejlesztő tevékenységét a Debreceni Egyetem más egységeivel, valamint a hazai tudományos intézményekkel, szakmai szervezetekkel és számos külföldi intézménnyel együttműködve végzi.

A kutatóintézet 2000-ben integrálódott a DE AGTC szervezeti rendszerébe. A kutatóintézet kutatás-fejlesztési tevékenységének küldetése a mezőgazdasági tájgazdálkodási feladatok eredményes végzése elsősorban a kedvezőtlen adottságú területek vonatkozásában. Kulcsszavak a kutatási feladatokban: biotechnológia, fenntartható mezőgazdaság, nemesítés, regionalitás, tájgazdálkodás, biológiai alapok, minőség, környezetkímélés.

KIT NYÍREGYHÁZI KUTATÓKÖZPONT ■ ■ ■

Az intézet az alábbi főbb kutatási irányokban tevékenykedik:

- tájbaillő növényfajok nemesítése
- biológiai alapok biztosítása
- növénybiotechnológiai kutatások

Fő növények: burgonya, napraforgó, rozs, tritikale, zab, lóbab, zöld és szárazbab, zöld és szárazborsó, csillagfűrt, lucerna, szöszös és tavaszbükköny, szarvaskerep, köles, fénymag, pohánka, mohar. Az intézet nemesítési tevékenységét több mint 50 államilag elismert fajta fémjelzi, amelynek fajtafenntartási tevékenységét is ellátja. A Biotechnológiai Laboratóriumban folyó in vitro alapkutatások hozzájárulnak a tájgazdálkodás fejlesztéséhez, a hatékonyabb nemesítési munkához, a vírusmentes, magas biológiai értékű szaporítóanyag előállításához.

Az intézet fontos szerepet játszik a homoktalajok művelési eljárásainak kidolgozásában, a növények ásványi táplálkozásának tanulmányozásában, a fajtaspecifikus, környezetkímélő agrotechnikai eljárások kidolgozásában. Ez magában foglalja a komplex és racionális talajhasznosítás lehetőségeinek vizsgálatát, a talajtermékenység megőrzésére, illetve növelésére irányuló eljárások kidolgozását és a talaj mikrobiológiai vizsgálatokat.

Kiemelt feladatai ezen a téren:

- Westsik-féle tartamkísérlet fenntartása
- Alternatív környezetkímélő, fajtaspecifikus természetéstechnológiai eljárások kidolgozása, a talajt védő agro- és kemotechnikai eljárások kidolgozása és gyakorlati alkalmazása, amelynek a növények igényeinek optimális biztosításával minimalizálják a talajok fizikai és kémiai terhelését
- Különböző hulladékok és melléktermékek mezőgazdasági hasznosítási lehetőségeinek kutatása talajjavító anyagként és tápanyagként
- Ökológiai gazdálkodás, homoki biotermesztésben alkalmazható fajták nemesítése, kiválasztása
- A fenntartható homoki gazdálkodás rendszerének ki-

dolgozása, komplex talajerő-gazdálkodás. Talajtermékenység növelése komplex környezetvédő talajerő-gazdálkodással

A regionális kapcsolatrendszer kialakításában a kutatóintézet alapvető célja, hogy működése során segítse a tájörzet közép- és hosszú távú stratégiájának megvalósítását, a tradíciók, a speciális lehetőségek, a régiós igények és az európai uniós előírások prioritásainak figyelembevételével alakítsa ki kutatási, fejlesztési, szaktanácsadási és képzési tevékenységét. E célkitűzés megvalósítása során szoros együttműködést, szerződéses kapcsolatot alakított ki a tájörzet élenjáró, a mezőgazdasági termelést alapvetően meghatározó üzemeivel és a térségben gazdálkodók széles rétegeivel.

KUTATÁSI ÉS FEJLESZTÉSI INTÉZET ■ ■ ■

A fejlesztés stratégiáját a rendszerszemléletű gondolkodásmód és a gyakorlati megvalósítások együttese jelenti. A kutatás-fejlesztés iránymutató projektekből ölt testet. A projektek magas szintűek, a megvalósuló megoldások a gyakorlat által felvetett komplex kérdésekre adnak választ.

A magas színvonalú szellemi háttérrel az egyetemi kutató-fejlesztő műhelyekkel és a Keleti Háromhatár-Szeglet Kutató-Fejlesztő Központ Közhasznú Egyesület professzoraival (31 professzor és kutatói műhelyeik) kialakított kapcsolat biztosítja.

A stratégiához kötődő projektek rendkívül sokszínűek, de ugyanakkor mindegyikre jellemző, hogy Magyarország és az európai tér fontos problémáinak megoldását célozzák, gyakorlati megközelítésben. A stratégiavezérelt projektek között az energiatermelés, az élelmiszerellátás és a foglalkoztatás kiemelten szerepelnek. Fontos célként került meghatározásra, hogy az iránymutató projektek adaptálhatóak, kiterjeszhetőek és fenntarthatóak legyenek.

A Kutatási és Fejlesztési Intézet eredményei közül kiemelésre érdemesek a „Mélységében élők foglalkoztatása, életminőségének javítása Magyarország Keleti Háromhatár-Szegletében” és a „Tiszatér-környezet stratégiai fejlesztése”.

AGRÁR IPARI PARK

Az Ipari Park megalapításának köszönhetően egyedülálló lehetőség nyílik a magánszféra befektetői igények és az egyetem által nyújtott lehetőségek egyesítésére. Magyarország – nyugati mintára létrejött – egyetlen tudás-intenzív egyetemi „központját” azzal a céllal hozták létre, hogy a felsőoktatás és az üzleti szféra együttműködésének modelljeként olyan komplexumot valósítson meg, ahol az oktatási, kutatási, szaktanácsadási tevékenység a gyakorlatban bemutatható. A város és az egyetem erősségeinek, fejlesztési potenciáljainak kiaknázása mellett sikeres befektetési lehetőséget kínál a betelepülő vállalkozások innovatív elképzeléseinek. Debrecen az M35-ös autópálya révén Budapestről 2 órán belül elérhető. A légi közlekedés szempontjából kiemelkedő jelentőséggel rendelkezik a Debreceni Repülőtér, amely 2003 áprilisától már állandó nemzetközi határnyitású kereskedelmi repülőtérként működik. Elérhető továbbá a nagy utas- és áruforgalmat lebonyolító vasúthálózat. Ezzel lehetővé vált a város intenzív bekapcsolódása az országos és a nemzetközi vérkeringésbe.

A város erőssége a Debreceni Egyetem, amelynek 15 karán több mint 1400 oktató és kutató mintegy 30 ezer hallgatót oktat a tudományágak széles palettáján (orvoslás, gyógyszerészet, építészet, mezőgazdaság, jog, gazdaságtudományok, pedagógia, bölcsészet, természettudományok). Az egyetemen folyó kutató és fejlesztő tevékenység egy olyan szellemi erőforrást biztosít, amely kellő vonzerőt jelent a nemzetközi összehasonlításban is élenjáró technológiák és termelő beruházások megtelepedéséhez.

A városban több világhírű cég (IT Services, National Instruments, BT, TEVA, Actavis, Richter, Béres, GEM, Ygomi) és tudásalapú technológia megtelepedett már, köztük a gyógyszeripar, konzervipar, magas szintű információ technológia.

A Debreceni Egyetemi Ipari Park egy 26 ha-os terület, amely az egyetem szomszédságában található. A park területén a kiépített infrastruktúra (közvilágítás, energiaközpont, vízközmű, földgáz, optikai kábel, telefon, buszközlekedés) a modern működési feltételeknek megfelelően lett kialakítva. Az egyetem vezetése további kiegészítő szolgáltatások (menedzsment, képzés-szervezés, tanácsadás, projekttervezés,

K+F szolgáltatás, piackutatás, egységes arculat)

beindítását is tervezi a betelepülő vállalkozások számára. Jelenleg a parkban az informatikai tevékenységet ellátó IT Services Hungary működik, mintegy 1200 munkavállalót foglalkoztatva.

A Science Park célja, hogy

- támogassa a Debreceni Egyetem ipari partnerekkel végzett kutatási és fejlesztési programjait (elsősorban élelmiszer- és gyógyszeripar, informatika területén), segítve ezzel az új vállalkozások növekedését és a gazdaság fejlődését,
- katalizálja az innováció-alapú vállalatok létrehozását és növekedését, azok inkubálásával és befektetéseken keresztül,
- stimulálja és menedzselje a tudás és a technológia áramlását az egyetemek, a kutató-fejlesztő intézmények, vállalatok és piacok között,
- olyan környezeti feltételeket teremtsen, ahol tudás alapú vállalkozások fejlődhetnek ki, a betelepült vállalkozások pedig élvezik a Debreceni Egyetemmel való együttműködés előnyeit.

ÉSZAK-ALFÖLDI REGIONÁLIS SZAKTANÁCSADÁSI KÖZPONT

A felsőfokú agrárképzési intézményeket bízta meg 1999-ben az akkori Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium az ingyenes csoportos szaktanácsadási rendezvények szervezésével – közöttük a Debreceni Agrártudományi Egyetemet.

A szaktanácsadási rendszer fejlesztésére vonatkozó következő lépés a DE AGTC Regionális Szaktanácsadási Központtá nyilvánítása volt.

Az európai uniós tagországban 2007-től működik a Mezőgazdasági Tanácsadó Rendszer (Farm Advisory System), amit a korábbi, már működő egyetemi rendszerre alapoztak. Az EU rendeleteinek értelmében a rendszer alkalmazásának előfeltétele az Európai Unió mezőgazdasági alapjából történő támogatás igénybevétele. A feladat megvalósításában döntő szerep hárult

a centrumra és a szaktanácsadási központra. Az Észak-alföldi Regionális Szaktanácsadási Központ végzi a szaktanácsadás globális működtetését, ellátja a területi szaktanácsadási központok működésének összehangolását és felügyeletét.

Szakmai szaktanácsadási központunk célja a tudományos, innovációs eredmények mezőgazdasági gyakorlatban való mind nagyobb mértékű hasznosítása a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszeren keresztül.

FELNŐTTKÉPZÉSI ÉS TÁVOKTATÁSI KÖZPONT ■ ■ ■

A DE AGTC Felnőttképzési és Távoktatási Központja magas színvonalú oktatás keretében nyújt lehetőséget a hallgatóknak Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítések megszerzésére, melynek során az egyetemi tanulmányaik során elsajátított ismereteiket is tudják hasznosítani.

A központ nemcsak az egyetemi hallgatók, hanem a munkaerőpiac egyéb szereplői – aktív keresők és regisztrált álláskeresők – részére is szervez iskolarendszeren kívüli képzéseket. Az itt megszerzett szakmai végzettségekkel lehetővé válik a képzésben résztvevők számára új munkahelyek megszerzése, valamint a meglévő munkahelyeik megtartása.

A felnőttképzés területén az európai uniós elvárásoknak megfelelően előtérbe került a kompetencia alapú és a moduláris kurzusok rendszere. Az egész életen át tartó tanulás társadalmi méretű kiszélesítése érdekében a központ széleskörű kapcsolatrendszert, együttműködést, információs csatornákat épített ki a régió vállalataival, intézményeivel. Ezen cégeknél elhelyezkedett mezőgazdasági és közgazdasági végzettséggel rendelkezők számára a jogszabályokban előírt kötelező szakmai felsőfokú továbbképzéseket is szervez.

A Felnőttképzési és Távoktatási Központ vizsgaközpontként is tevékenykedik, amely lehetővé teszi a saját hallgatóinkon

és képzéseinkben résztvevőkön kívül az önállóan, vagy más intézményekben tanulók részére is a szakképesítő vizsga letételét, illetve a bizonyítvány megszerzését.

A központ elsődleges célja a hallgatók munkaerő-piaci versenyképességének növelése, valamint a régió humán erőforrás igényeinek kielégítése. Minőségi céljainkat és célkitűzéseinket folyamatosan fejlesztjük a programok megvalósítása során szerzett tapasztalataink, valamint a képzésben résztvevők visszajelzései alapján.

TERÜLETFEJLESZTÉSI REGIONÁLIS EGYETEMI TUDÁSKÖZPONT ■ ■ ■

A DE AGTC Területfejlesztési Regionális Egyetemi Tudásközpont a hazai, nemzetközi, tudományos és gazdasági szektor stratégiai együttműködésén alapuló, közösen végzett kutatási-fejlesztési, valamint innovációs, oktatási-képzési tevékenységet végez.

Küldetése, hogy a hazai, nemzetközi, tudományos és a gazdasági szektor stratégiai együttműködésén alapuló, közösen végzett kutatás-fejlesztési, valamint technológiai innovációs, oktatási-képzési tevékenysége során olyan eredményeket érjen el, amelyeket a centrum közvetve vagy közvetlenül hasznosítani tud.

Feladatai:

- Tudástranszfer hálózatok kialakítása, a legjobb gyakorlatok megosztása

- Oktatási intézmények közötti együttműködés, közös tananyagfejlesztés, kurzusok, tréning programok
- Hiányszakmákat érintő speciális programok kidolgozása
- Foglalkoztatást bővítő, munkahelyteremtő, a diplomások elhelyezkedését segítő programok kidolgozása
- A munkanélküliség csökkentését célzó egész életen át tartó tanulási programok kialakítása
- Határmenti együttműködési feladatok erősítése, elsősorban Romániával közös interregionális térségfejlesztő programok kidolgozása, a határmenti régióban élők életminőségének javítása
- Magyar és nemzetközi kutatási, energetikai (KEOP) projektek generálása, megvalósítása

A DE AGTC Területfejlesztési Regionális Egyetemi Tudásközpontja számos, a felsőoktatás és gazdaság kapcsolatát erősítő sikeres tevékenységet valósított meg.

Felelős kiadó:

Prof. Dr. Nagy János

Szerkesztette:

Dr. Fűrjné Rádi Katalin

Tóthné Kiss Erzsébet

Fotó: Oláh Tibor

és egyetemi archívum

Grafikai tervezés: Griffes Grafikai Stúdió

Nyomdai munkák: Center-Print Kft.

DEBRECENI EGYETEM

Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma

4032 Debrecen, Böszörményi út. 138.

Postacím: 4015 Debrecen, Pf. 36.

Telefon: (52) 508-444, Telefax (52) 413-385

